

Luontokeskus Petolan lakkauttaminen olisi lainvastainen päätös

Luonnonvarasuunnitelmassa on todettu, että Kuhmon luontokeskus Petolan toiminta entisenlaisena lakkaa ja toimintaa kehitetään digipalveluihin ja siten kattamaan tehokkaammin ja laajemmin koko Kainuuta. Kuhmon kaupunki muistuttaa, että Petolan toiminta on osa kompensatiotoimenpiteitä, jotka käynnistettiin lievittämään valtion luonnonsuojelualuepäätöksestä Kuhmon aluetaloudelle aiheutuneita pysyviä tulo- ja työllisyysmenetyksiä. Kuhmon kaupunki pitää tärkeänä, että Metsähallituksen Kainuussa sijaitsevien kansallispuistojen, virkistys- ja retkeilyalueiden tiedot ovat helposti saatavilla ja ajan tasalla, jotta ne palvelevat alueen matkailijoita ja retkeilijöitä.

Laissa Ystävyiden puistosta (488/1990) todetaan seuraavaa kuudennessa (§ 6) pykälässä:

”Henkilöstö sekä opastus- ja tutkimuskeskus. Ystävyiden puiston tutkimusta, hoitoa, käyttöä ja valvontaa sekä puistossa tapahtuvaa opastusta varten perustetaan tarpeellinen lukumäärä virkoja ja otetaan työsopimussuhteista henkilökuntaa. Kuhmon kaupunkiin perustetaan Ystävyiden puiston opastus- ja tutkimuskeskus.”

Ystävyiden puistosta annetun lain valmistelun esityössä eli hallituksen esityksessä (HE 204/1989 vp) kuudennen pykälän (§ 6) osalta todetaan seuraavaa: Ystävyiden puiston toiminnan kehittäminen edellyttää opastus- ja tutkimuskeskuksen perustamista Kuhmon kaupunkiin. Tätä koskeva säännös olisi myös 6 §:ssä. Ensi vaiheessa rakennettaisiin Kuhmon kaupunkiin opastuskeskus. Opastuskeskuksen nimeksi on lain voimaantulon jälkeen valittu Luontokeskus Petola.

Lain yleisperusteluissa todetaan, Luonnonsuojelun alueen perustamisesta aiheutuvat metsäverotulojen menetykset korvataan luonnonsuojelulain 5 a §:n (594/81) nojalla asianomaiselle kunnalle. Siten työpaikkojen menetyksillä on käytännössä merkitystä arvioitaessa esityksen kunnallistaloudellisia vaikutuksia. Elimyssalon alueen jättäminen metsätaloustoiminnan ulkopuolelle pienentää Kuhmon hoitoalueen vuosittaista hakkuusuunnitetta noin 12 800 m³. Menetetty puumäärä sahateollisuudelle on merkittävä.

Edelleen lain yleisperusteluissa todetaan, että Ystävyiden puiston perustamisen on arvioitu laskennallisesti vähentävän metsähallituksen Kuhmon hoitoalueen metsätalouden työpaikkoja kuuden metsurityöpaikan verran. Lisäksi vähenisi metsätalouden johtajien, puutavarankuljetuksesta ja metsätraktorin käytöstä kustakin noin yksi työpaikka. Vaikka tänä päivänä työ suoritetaan koneellisesti, vaikutus työpaikkoihin on arviolta 9 henkilötyövuotta.

Työpaikkojen vähennykset johtuvat siitä, että Elimyssalon alueella ei voida harjoittaa metsätaloutta. Elimyssalon alueen metsät ovat keskimääräistä vanhempia ja runsaspuustoisempia. Tämän vuoksi Elimyssalon luonnonsuojelun alueen perustaminen vähensi metsätyöpaikkoja laskennallisesti noin viidellä. Ystävyiden puiston hoidosta ja käytöstä aiheutuvien vuosittaisten menojen arvioitiin olevan keskimäärin noin 1 200 000 markkaa, nykyrahaksi muutettuna n. 202 tuhatta euroa.

Luontokeskus Petolan lakkauttaminen olisi lainvastainen päätös. Vaikka ao. lailla on jo ikää, on se edelleen voimassa. Luontokeskus Petolan toiminta on osa kompensatiotoimenpiteitä, jotka käynnistettiin lievittämään valtion luonnonsuojelualuepäätöksestä Kuhmon aluetaloudelle aiheutuneita pysyviä tulo- ja työllisyysmenetyksiä. Petolan lakkauttaminen vaatii ensin lakimuutoksen.

Luonnonvarasuunnitelma luontokeskus Petolan osalta tulee palauttaa uuteen valmisteluun. Kuhmon kaupunki vaatii, että luontokeskus Petolan sulkemisaikeesta pidättäytytään tässä vaiheessa ja Metsähallitus yhdessä Kuhmon kaupungin kanssa pohtii keinoja, miten näyttelyä voidaan uudistaa ja miten toimintaa voidaan kehittää. Lakkauttamissuunnitelma on Kuhmon kaupungin näkemyksen mukaan lain vastainen.

KUHMON KAUPUNKI